

NASIENRIGGLYNE

TEMA 1: DIE REG OM TIENER TE WEES [p.4-14]

ALGEMENE RIGGLYNE

- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie.
Die rede of die motivering verdien die punt.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die leerder gee 'n volsin, is dit korrek MITS die korrekte woord onderstreep/op een of ander wyse uitgelig word.
- By oop vrae word geen punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede of die motivering verdien die punt.

LEESBEGRIP [p.4]

Spotprente beklemtoon probleem van kinderarbeid

		PUNT	BARRET
1.	Die seun (raampie 1) maak 'n sokkerbal en die seun (raampie 2) skop 'n sokkerbal. Die seun (raampie 1) werk en die seun (raampie 2) speel. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[1]
2.	20 November ✓	(1)	[1]
3.	ongelukkig ✓	(1)	[1]
4.	Om verantwoordelikheid te leer. ✓ Om sakgeld te verdien. ✓	(1) (1)	[2] [2]
5.	onaanvaarbaar ✓	(1)	[2]
6.	Morales-de la Cruz ✓	(1)	[1]
7.	Hulle eis dat regerings en besighede kinderarbeid stop. ✓	(1)	[2]
8.	Onwaar, "om kinders as soldate in die oorlog te gebruik". ✓	(1)	[3]
9.	◦ onaanvaarbaar ◦ wreed ◦ onwettig (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
10.	Afrika ✓	(1)	[1]
11.	B/ 5 tot 17 jaar oud. ✓	(1)	[1]
12.	verantwoordelikhede ✓	(1)	[2]

13.	Op Nelson Mandela se negentigste verjaarsdag. ✓	(1)	[2]
14.	wrede uitbuiting ✓	(1)	[3]
15.	kinders ✓	(1)	[2]
16.	Africartoons ✓	(1)	[2]
17.	Onwaar. Volgens John Curtis is spotprente 'n sterk medium om mense se aandag te fokus op kinders wat misbruik word om werk te verrig. ✓	(1)	[2]
18.	Ja. Die grondwet maak voorsiening daarvoor dat die regering kinders se regte beskerm, veral teen gevaarlike kinderarbeid. ✓	(1)	[5]
19.	Nee. Ek voel dit is verkeerd, want <ul style="list-style-type: none"> ◦ kinders word beskerm deur die grondwet. ◦ kinders moet nog speel. ◦ kinders mag nie grootmense se werk doen nie. ◦ kinders is te klein om te werk. ◦ kinders is nog te jonk om te werk. OF Ja. Ek voel dit is reg, want <ul style="list-style-type: none"> ◦ kinders moet van vroeg af leer om te werk. ◦ kinders moet ook geld kan verdien. (Enige toepaslike antwoord wat pas by REG of VERKEERD). ✓	(1)	[5]
TOTAAL:		[21]	

ADVERTENSIE [p. 8]

Tieners het regte

		PUNT	BARRET
1.	Kinders moet gesien en gehoor word!	(1)	[1]
2.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Basiese skooling. ◦ 'n Naam en nasionaliteit. ◦ Sorg 		

	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Beskerming ◦ Basiese opvoeding. ◦ Basiese gesondheidsorg. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[5]
3.	Kinders ✓	(1)	[2]
4.	Tolvry ✓	(1)	[1]
5.	Waar. “wat weet hoe om kinders wat na ons toe kom, te help.” ✓	(1)	[2]
6.	“vertrou” ✓	(1)	[3]
7.	116/ 0800 220 250 ✓	(1)	[3]
8.	"24/7" ✓	(1)	[3]
9.	Jy moet met iemand praat wat jy vertrou. ✓	(1)	[3]
10.	“klik” ✓	(1)	[2]
11.	Waar. “Wet jou beskerm.” ✓	(1)	[3]
TOTAAL:		[11]	

STROKIESPRENT [p. 11]

Ken jou regte maar tree verantwoordelik op

		PUNT	BARRET
1.	Nee. Haar gesigsuitdrukking/liggaamstaal wys dat sy nie met Boeta saamstem nie. ✓	(1)	[3]
2.	Verbaas <ul style="list-style-type: none"> ◦ Die manier waarop hy na Boeta kyk. ◦ Die hond het gestaan-nou sit hy. ◦ Die hondjie se spraakborrel het 'n uitroepteken. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[5]
3.	C/ Ma deur Boeta in die rede geval word. ✓	(1)	[4]
4.	B/ Kwaad ✓	(1)	[2]
5.	B/ Slordig ✓	(1)	[1]
6.	Slegte nuus. ✓	(1)	[2]

7.	In die klerewinkel. ✓	(1)	[2]
8.	kombuis ✓	(1)	[1]
9.	Ja. In raampie 7 is die hond se bord leeg. ✓	(1)	[4]
10.	verbaas ✓	(1)	[2]
11.	11.1 praat ✓ 11.2 dink ✓	(1) (1)	[3] [3]
12.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Boeta beseft dat regte saam met verantwoordelikhede gaan. ◦ Mens het regte en verantwoordelikhede (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[4]
13.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Kinders moet verantwoordelikheid leer. ◦ Ouers kan nie alles vir kinders doen nie. Nee. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Kinders het nie nodig om hul kamer skoon te maak nie. ◦ Daar is huiswerkers om hul kamer skoon te maak. ◦ Kinders het genoeg om reeds te doen. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[5]
TOTAAL:		[15]	

OPSOMMING [p. 14]**Veiligheidswenke om gevaar te vermy**

Kyk na die assesseringsriglyne aan die einde van hierdie dokument vir die punttoekening.

DIREKTE AANHALING		EIE WOORDE
1.	Sorg dat jy nooit alleen loop nie.	Moenie alleen loop in strate nie.
2.	Loop net in strate wat bekend aan jou is.	Loop in bekende strate.
3.	Vermy liefs stil plekke soos leë parkeerterreine, afgeleë velde of 'n verlate buurt waar niemand woon nie.	Vermy onbekende stil plekke.
4.	Wag vir jou rygeleentheid in die skool terrein of waar daar toesig is.	Wag vir jou rygeleentheid waar toesig is.
5.	Maak seker dat jy die insittendes ken en dat jou ouers jou daarvan gesê het.	Lig jou ouers vooraf in dat jy saam met vriende ry.
6.	Pasop vir die vriendelike vreemdeling wat met jou praatjies wil aanknoop.	Moenie met vreemdelinge praat nie.
7.	As iemand jou probeer gryp, moet jy terug baklei, skop en skree.	Baklei terug as iemand jou wil gryp.
TOTAAL: [10]		

NASIENRIGLYNE**TEMA 2: OEFENING IS LEKKER! [p.15-25]****ALGEMENE RIGLYNE**

- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie.
Die rede/motivering verdien die punt.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die leerder gee 'n volsin, is dit korrek MITS die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- By oop vrae word geen punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering verdien die punt.

LEESBEGRIP [p. 15]**Oefening gee jou woema!**

		PUNT	BARRET
1.	Onwaar. Kinders is minder aktief as in die verlede, want hul spandeer meer tyd op sosiale media by: selfone/Facebook/Instagram ensovoorts. ✓	(1)	[1]
2.	knoppie ✓	(1)	[1]
3.	vinnig ✓	(1)	[1]
4.	Wêreldgesondheidsorganisasie ✓	(1)	[1]
5.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Dit is deur die WGO (se navorsing) bewys. ◦ Statistiek het dit bewys. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[4]
6.	Jou spierkrag kan verbeter. ✓ Uithouvermoë kan verhoog. ✓	(1) (1)	[2] [2]
7.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Depressie ◦ Angs (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[2]
8.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Die persoon beweeg min/sit net heeltyd. ◦ Die persoon is onaktief. ◦ Die persoon doen geen/min oefening. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[3]
9.	dieselfde ✓	(1)	[2]

10.	beter ✓	(1)	[3]
11.	A/ vir altyd ✓	(1)	[3]
12.	D/ ten minste 150 minute per week oefen. ✓	(1)	[3]
13.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Begin beweeg. ◦ Eet gesonde kos. ◦ Drink genoeg water. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[2]
14.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Daar is gesiggies wat glimlag. ◦ Dit wys verskillende tipe oefeninge. ◦ Die titel dui aan dat oefening jou gelukkig maak. ◦ In die artikel is daar verskeie dinge wat jy kan doen om gelukkig te wees. ◦ Die slotsin dui aan dat 'n gesonde liggaam 'n gesonde gees huisves. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[4]
15.	15.1 D/ spreekwoord ✓	(1)	[3]
	15.2 A/ spesiaal ✓	(1)	[3]
	15.3 B/ gesonder ✓	(1)	[3]
	15.4 C/ belangrik ✓	(1)	[3]
16.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Oefening is lekker. ◦ Dit kan help om depressie en angs te hanteer. ◦ Dit bou selfvertroue. ◦ Dit is 'n gesonde gewoonte. ◦ Help om jou gewig te handhaaf. ◦ Dit gee jou kans om vriende te maak. ◦ Dit help om langer en dieper te slaap. ◦ Dit hou jou liggaam gesond. ◦ Dit kan jou verstand helder maak. ◦ Dit kan jou help om beter te konsentreer. 		

	<p>Nee.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Oefening is nie lekker nie. ◦ Oefening maak mens moeg. ◦ Oefening neem te veel tyd in beslag. ◦ Huiswerk doen is belangriker. <p>(Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓</p>	(1)	[5]
TOTAAL:		[20]	
17.	<p>17.1 D ✓</p> <p>17.2 A ✓</p> <p>17.3 B ✓</p> <p>17.4 C ✓</p>		
★ BONUSPUNTE ★		[4]	

SPOTPRENT [p. 20]			
Leerders eet te veel soetgoed by die skool			
		PUNT	BARRET
1.	C / hom op 'n skaal te weeg. ✓	(1)	[2]
2.	D / tevrede met sy gewig. ✓	(1)	[2]
3.	3.1 koerant ✓	(1)	[2]
	3.2 feit ✓	(1)	[2]
4.	beweging ✓	(1)	[2]
5.	<p>Nee, want</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ hy glimlag. ◦ hy lyk tevrede. ◦ hy sê dat hy elke dag snoepie toe draf. ◦ hy sê dat hy eerste in die ry by die snoepie is. ◦ hy lyk selfvoldaan. <p>(Enige EEN van bogenoemde). ✓</p>	(1)	[4]
6.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Daar is 'n wasbak/'n toilet/'n toiletrol. ◦ Daar is 'n spieël teen die muur bo die wasbak. ◦ Daar is 'n skaal, wat gewoonlik in 'n badkamer is. <p>(Enige EEN van bogenoemde). ✓</p>	(1)	[1]

7.	Ja. "My seun!" ✓	(1)	[3]
8.	verbaas ✓	(1)	[2]
9.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Sy maag steek uit. ◦ Sy hemp trek op. ◦ Hy is vet. ◦ Sy pa lyk ongelukkig/verbaas oor die seun se antwoord. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
10.	Hy hardloop snoepie toe. ✓	(1)	[3]
11.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ verbaas ◦ verstom ◦ verslae ◦ ontsteld ◦ geskok ◦ onseker ◦ bang ◦ skrikkerig (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[5]
12.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Baie leerders is deesdae vet/oorgewig. ◦ Baie leerders is na pouse moeg/ hiperaktief. ◦ Dit is lekkerder vir leerders as gesonde kos. ◦ Ouers pak te veel soetgoed vir leerders in. ◦ Dit kan lei tot tandbederf. ◦ Kan lei tot siektes (diabetes) oor 'n tyd. Nee. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Alle leerders is nie soos daardie seun nie. ◦ Leerders het soetgoed nodig om deur die dag te kom. ◦ Soetgoed soos vrugtesap kan jou energie vinnig verhoog. ◦ Soetgoed bied min of geen voedingswaarde nie. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[5]
TOTAAL:		[13]	

PLAKKAAT [p. 22]			
Tennistoernooi			
		PUNT	BARRET
1.	Tzaneen Tennis/klub. ✓	(1)	[2]
2.	Tennisspelers ✓	(1)	[2]
3.	"Speel die bal!" ✓	(1)	[2]
4.	'n Prentjie van 'n tennisraket/bal. ✓	(1)	[2]
5.	R20 ✓	(1)	[2]
6.	Op hulle webwerf / https://www.tzaneen.tennis.com ✓	(1)	[2]
7.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Tzaneen Tennisklub ◦ Tzaneen Sportsentrum ◦ Kruinstraat 24 ◦ Arborpark ◦ Tzaneen (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
8.	15 – 25 Desember 2023	(1)	[2]
9.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Om die aandag op die prysgeld te vestig. ◦ Dit is belangrike inligting vir die spelers. ◦ Om dit onder die aandag van die lesers te bring. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[3]
10.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Enkels ◦ Dubbels (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
11.	C/ vyf ✓	(1)	[3]
12.	ouer ✓	(1)	[2]
13.	Die prysgeld, want dit is nie duur nie. ✓	(1)	[5]
14.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Bel ◦ SMS ◦ Whatsapp (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[1]

15.	Dit beteken tennisspelers kan 15, 25, 35 jaar en ouer wees. ✓	(1)	[4]
TOTAAL:		[15]	
OPSOMMING [p. 25]			
Die voordele van oefening			
Kyk na die assesseringsriglyne aan die einde van hierdie dokument vir die punttoekening.			
DIREKTE AANHALING		EIE WOORDE	
1.	Oefening bevorder gesonde groei en ontwikkeling.	Oefening verbeter jou gesondheid.	
2.	Aktiewe mense het 'n laer risiko om siektes te kry so raak aktief.	Aktiewe mense het 'n laer risiko om siektes te kry.	
3.	Jy moet meer loop, hardloop en vir korter periodes sit, dan het jy meer energie om daaglikse take te doen	Jy het meer energie om daaglikse take te doen.	
4.	Gereelde oefening kan jou help om spanning te verlig en 'n positiewe uitkyk op die lewe gee.	Oefening verlig spanning en gee 'n positiewe uitkyk op die lewe.	
5.	Leerders wat aktief is presteer akademies.	Aktiewe leerders presteer akademies beter.	
6.	Oefening bou jou immuunstelsel op en verminder jou kanse om chroniese siektes te kry.	Oefening bou jou immuunstelsel op.	
7.	Studies wys dat oefening help om aknee te verminder.	Oefening help om aknee te verminder.	
		TOTAAL: [10]	

NASIENRIGLYNE**TEMA 3: SOSIALE MEDIA [p. 26-36]****ALGEMENE RIGLYNE**

- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Die rede/motivering verdien die punt.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die leerder gee 'n volsin, is dit korrek MITS die korrekte woord onderstreep/op een of ander wyse uitgelig word.
- By oop vrae word geen punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering verdien die punt.

BEGRIPSLEES [p. 26]**Sosiale media is nie n t sleg vir jou nie!**

		PUNT	BARRET
1.	A/ positief ✓	(1)	[1]
2.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ ouers/voogde ◦ skole/onderwysers ◦ maats/vriende ◦ familie ◦ media (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
3,	kwaad ✓	(1)	[3]
4.	hulpmiddels ✓	(1)	[1]
5.	13 jaar ✓	(1)	[1]
6.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ boeke ◦ artikels ◦ videospelletjies ◦ kos/kruideniersware ◦ klere ◦ medisyne ◦ geskenke ◦ juwele 	(1)	

	(Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓		[1]
7.	enige ✓	(1)	[2]
8.	Hulle kan inligting oor skoolsake op sosiale platforms plaas. ✓	(1)	[1]
9.	Onwaar, dit is maklik om inligting oor enige onderwerp te kry. ✓	(1)	[3]
10.	plekke ✓ aktiwiteite ✓	(2)	[1]
11.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ gebruik sosiale media meer as die skrywer. ◦ is heeltyd op sosiale media. ◦ is nog jonk en die skrywer is dalk oud. ◦ ondersoek alle dinge wat nuut is. ◦ hou van nuwe uitdagings. <p>OF</p> <p>Nee, want tieners</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ is nie skrywers nie. ◦ dit is nie lekker nie om daarvoor te skryf nie. ◦ dit het te veel gevare om as lekker beskou te word. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[4]
12.	Mening. Daar is nie bewyse dat navorsing/studie daarvoor gedoen is nie. ✓	(1)	[4]
13.	Hulle vrees/bang ander leerders sal vir hulle lag. ✓	(1)	[1]
14.	'n Skaam tiener is 'n persoon wat baie MOEILIK gesels met ander mense. ✓	(1)	[3]
15.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Die tiener kan gesels of vrae vra en niemand lag vir hom nie. ◦ Die tiener kan positiewe boodskappe ontvang. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
16.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Unieke videos te plaas. ◦ Foto's te plaas. ◦ Kunswerke te deel. ◦ Kreatief skryfwerk te plaas. ◦ Skep raaisels wat volgelinge moet oplos. 		

	(Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[1]
17.	<p>Ja.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Sodat ek ander mense beter kan verstaan/begryp. ◦ Sodat ek respek vir ander mense se kultuur het. ◦ Sodat ek makliker met ander kan gesels/kommunikeer. ◦ Sodat ek in vrede saam met ander mense kan leef. <p>Nee.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Ek stel nie belang in ander mense se kultuur nie. ◦ My kultuur is vir my die belangrikste. ◦ Ek het nie tyd om aan ander kulture te bestee nie. ◦ Dit kan konflik veroorsaak aangesien ek nie met hul kultuur saamstem nie. <p>(Enige EEN of soortgelyk). ✓</p>	(1)	[3]
18.	<p>Ja.</p> <p>Sosiale media is goed vir tieners, want</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ dit maak die lewe makliker. ◦ dit gee toegang tot inligting vir skoolprojekte. ◦ dit is net lekker/goed vir ontspanning. ◦ dit verbeter tieners se selfvertroue. ◦ tieners/ek kan leer van ander kulture. ◦ tieners/ek kan met my vriende/familie kommunikeer. ◦ tieners/ek kan op hoogte bly van nuus en gebeure in die wêreld. ◦ tieners/ek kan gaan lees oor verskillende tipes hoërskole. <p>Nee.</p> <p>Sosiale media is nie goed vir tieners nie, want</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ dit is gevaarlik vir tieners. ◦ tieners is nog te jonk vir sosiale media. ◦ dit kan baie tyd in beslag neem. ◦ tieners kan sosiale druk ervaar om die perfekte selfie te plaas. ◦ tieners kan geboelie word op sosiale media. 		

	<ul style="list-style-type: none"> ◦ tieners kan 'n gevoel van FOMO ervaar, omdat hulle altyd aanlyn wil wees en niks wil mis nie. ◦ tieners beseft nog nie dat hulle versigtig moet wees nie. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[5]
TOTAAL:		[20]	

STROKIESPRENT [p. 30]			
Oefen vir daardie selfie			
		PUNT	BARRET
1.	Voor en tydens oefening. ✓	(1)	[2]
2.	C /strek ✓	(1)	[2]
3.	draf/hardloop ✓	(1)	[2]
4.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Hy staan stil. ◦ Hy beweeg nie. ◦ Hy vee die sweet van sy voorkop af. ◦ Hy wys met sy duim dat hy reg voel. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
5.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hy soek die roete ◦ Hy soek musiek om na te luister. ◦ Hy sit sy oorfone aan. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
6.	6.1 geïrriteerd /ontevrede /ongeduldig (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[3]
	6.2 Hy sukkel /het te veel goed om te doen. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[3]
7.	'n Foto wat jy van jouself neem. ✓	(1)	[2]
8.	glimlag ✓	(1)	[3]
9.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Sy vriende kan sien wat hy gedoen het. ◦ Hy kan doen wat hy wil. 		

<ul style="list-style-type: none"> ◦ Dit is 'n bewys dat hy geoefen het. <p>OF</p> <p>Nee.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Hy hoef nie elke keer 'n selfie te neem as hy iets doen nie. ◦ Hy kan moontlik op 'n onvelige plek staan. ◦ Hy kan moontlik deur sy vriende gespot word oor die selfie. <p>(Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓</p>	(1)	[5]
TOTAAL:	[10]	

PLAKKAAT [p. 32]			
Hoe om jou slimfoon te gebruik			
		PUNT	BARRET
1.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Oumense ◦ Ouer mense. ◦ Tshepo se ouma. <p>(Enige EEN van bogenoemde). ✓</p>	(1)	[1]
2.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Tshepo moes vir sy ouma instruksies skryf oor hoe om die slimfoon te gebruik. ◦ Tshepo moes ouer mense in lig oor hoe 'n slimfoon werk. <p>(Enige EEN van bogenoemde). ✓</p>	(1)	[1]
3.	Foon-toep ✓	(1)	[1]
4.	boodskap ✓	(1)	[1]
5.	Voor op die foon. ✓	(1)	[1]
6.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hou die foon droog. ◦ Moenie die foon laat val, stamp of skud nie. ◦ Gebruik 'n sagte, droë lap om die foon skoon te maak. ◦ Hou die foon weg van magnete of magnetiese velde. <p>(Enige TWEE van bogenoemde). ✓</p>	(2)	[2]
7.	7.1 bril ✓	(1)	[3]
	7.2 kat ✓	(1)	[3]
	7.3 tekkies ✓	(1)	[3]

8.	Sitkamer ✓ Hulle sit op 'n bank. ✓	(1) (1)	[3] [3]
9.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Sodat sy ouma maklik die instruksies kan volg. ◦ Sodat sy ouma die ikone kan sien. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[3]
10.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Omdat Tshepo alreeds so 'n foon het. ◦ Omdat Tshepo baie kennis oor fone het. ◦ Omdat Tshepo elke dag met sy foon speel. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[4]
11.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Tshepo het genoeg inligting verskaf. ◦ Tshepo het prente gebruik. ◦ Tshepo het verskillende tipes lettergroottes gebruik. Nee. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Tshepo het nie genoeg inligting gegee nie. ◦ Tshepo het te veel inligting gegee (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[4]
12.	12.1 C/ Om 'n foto te neem. ✓ 12.2 A/ Om 'n alarm te stel. ✓ 12.3 B/ Om na foto's te kyk. ✓ 12.4 E/ Selfoon wat vir verskillende dinge gebruik kan word. ✓ 12.5 D/ Om WhatsApp-boodskap te stuur. ✓	(1) (1) (1) (1) (1)	[2] [2] [2] [2] [2]
TOTAAL:		[20]	

OPSOMMING [p. 36]**Wenke om jou slimfoon minder te gebruik**

Kyk na die assesseringsriglyne aan die einde van hierdie dokument vir die punttoekening.

DIREKTE AANHALING**EIE WOORDE**

1.	Skryf die tye wanneer jy jou foon gebruik neer.	Bepaal hoeveel tyd jy aan jou slimfoon spandeer.
2.	Besluit vir jouself wanneer en hoeveel keer jy jou slimfoon mag gebruik.	Beplan tye vir slimfoongebruik.
3.	Een van die eerste dinge wat jy kan doen, is om kennisgewings af te skakel.	Skakel kennisgewings af.
4.	Skakel jou slimfoon af wanneer jy oefen, eet, televisie kyk of as vriende kom kuier.	Skakel jou slimfoon af as jy besig is met ander dinge, definitief voor slapenstyd.
5.	Gaan kry iets anders om te doen wanneer jy voel jy wil jou foon gebruik	Hou jouself besig met gesonde aktiwiteite.
6.	Dit is belangrik om sosiale media soos Facebook te verwyder van jou selfoon.	Verwyder sekere toeps van jou slimfoon.
7.	Verander jou foon se helder kleure na grys.	Verander jou foon se kleure na grys.

TOTAAL: [10]**NASIENRIGLYNE****TEMA 4: IS JY AL 'N TIENER? [p.37-48]****ALGEMENE RIGLYNE**

- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie.
Die rede/motivering verdien die punt.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die leerder gee 'n volsin, is dit korrek MITS die korrekte woord onderstreep /een of ander wyse uitgelig word.

- By oop vrae word geen punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering verdien die punt.

BEGRIPSLEES [p. 37]			
Tienerwees is geen grap			
		PUNT	BARR ET
1.	1.1 maklik ✓ 1.2 tieners ✓ 1.3 offisieel ✓ 1.4 vieslik ✓ 1.5 vervelig ✓ 1.6 werklik teenwoordig ✓ 1.7 hou uit ✓ 1.8 bekommer ✓	(8)	[2]
2.	D/ konflik ✓	(1)	[2]
3.	volwasse ✓	(1)	[1]
4.	Ouers, want <ul style="list-style-type: none"> ◦ hul dwing tieners om sekere dinge te doen. ◦ hul vergeet dat hulself ook tieners was. ◦ hul verstaan nie vandag se tieners nie. ◦ hul is van 'n ander generasie as ons tieners. ◦ hul kommunikeer nie met ons oor dinge nie. ◦ hul dink nie soos ons vriende nie. OF Onderwysers, want <ul style="list-style-type: none"> ◦ hul verstaan nie tieners nie. ◦ hul wil nie dat tieners bietjie ontspan nie. ◦ hul wil nie hoor as ons praat nie. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[3]
5.	Waar. “Meer as 85% van tieners het een of ander vorm van aknee” ✓	(1)	[2]
6.	Ja. Daar is behandeling beskikbaar. ✓	(1)	[1]

7.	“hanteer jou soos ‘n kind.” ✓	(1)	[2]
8.	8.1 Figuurlik 8.2 Jou ouers probeer jou leer hoe om voorbeeldig en eerlik te lewe. Jou ouers probeer keer dat jy verkeerde besluite neem. Jou ouers wil jou leiding gee om die regte ding te doen. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[4]
9.	Tieners <ul style="list-style-type: none"> ◦ voel onseker. ◦ moet baie nuwe besluite neem. ◦ akademiese druk soos eksamens, toetse en projekte. ◦ vol program van skool. ◦ wil sosiaal aanvaarbaar wees. ◦ om ’n ideale liggaamsbeeld te hê. ◦ om hul ouers nie teleur te stel nie. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
10.	“eerste” ✓	(1)	[2]
11.	Dit kan stres/angs veroorsaak. ✓	(1)	[3]
12.	Daar sal ander mense oor jou pad kom, waarmee jy ’n verhouding kan bou. ✓	(1)	[4]
13.	13.1 B/ Nuwe soort groepsdruk. ✓	(1)	[3]
	13.2 A/ Tieners moet harder werk in die skool. ✓	(1)	[3]
	13.3 D/ Word veroorsaak deur buierigheid. ✓	(1)	[3]
	13.4 C/ Meer as 85% van tieners sukkel hiermee. ✓	(1)	[3]
14.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Tieners word aan baie dinge op sosiale media blootgestel. ◦ Tieners word deur negatiewe groepsdruk beïnvloed. ◦ Tieners word gedruk deur ouers en onderwysers om te presteer. ◦ Tieners kommunikeer nie meer met hul ouers nie. <p style="text-align: center;"><u>OF</u></p> Nee. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Tieners word ondersteun deur hul ouers en onderwysers. 		

	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Tieners het meer geleentede om te presteer. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[5]
	TOTAAL:	[25]	
STROKIESPRENT [p. 42]			
Boeta wil help			
		PUNT	BARRE T
1.	Die pa sny gras. ✓	(1)	[2]
2.	Die seun wil sy pa help gras sny. ✓	(1)	[3]
3.	WAAR. "Rêrig?"/ "Wat?" (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
4.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Om dit uit te hef. ◦ Dit wys dat die pa regtig baie verbaas is. ◦ Om dit te beklemtoon. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
5.	D/ Hy dink nie dat Boeta wil help nie. ✓	(1)	[1]
6.	verras ✓	(1)	[1]
7.	Met die pa. ✓	(1)	[2]
8.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hy wil probeer om meer volwasse te wees. ◦ Hy wil wys hy gee om. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[3]
9.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Haar mond is groot oop. ◦ Haar wenkbroue is opgetrek. ◦ Haar oë is groot. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[3]
10.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Omdat hy meer volwasse wil wees. ◦ Omdat hy voel dat hy meer moet help. ◦ Omdat hy sy deel in die gesin wil doen. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[5]
	TOTAAL:	[10]	

GRAFIEK [p. 44]			
Tieners en videospelletjies			
		PUNT	BARRET
1.	Ouers maak die tyd wat die kinders mag speel minder. Ouers verminder die tyd wat kinders mag speel. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
2.	D/ ouers, tieners en videospelletjies. ✓	(1)	[2]
3.	13-18 jaar ✓	(1)	[2]
4.	ouers ✓	(1)	[2]
5.	A/ ander aktiwiteite aan te moedig. ✓	(1)	[2]
6.	Daar is net 14% van ouers wat tieners se videospelletjies wegsteek. ✓	(1)	[3]
7.	19% ✓	(1)	[1]
8.	8.1 Mening. 8.2 Dit is hoe die ouers daarvoor voel/dit ondervind/ dit waarneem. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[4]
9.	9.1 baie ✓ 9.2 86% van ouers voel dat hulle tieners te veel tyd aan videospelletjies spandeer. ✓	(1) (1)	[3] [3]
10.	10.1 37% ✓ 10.2 19% ✓	(1) (1)	[3] [3]
11.	◦ Ander aktiwiteite aan te moedig. ◦ Die spelletjie weg te steek. ◦ Die tyd te beperk. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[5]
TOTAAL:		[14]	

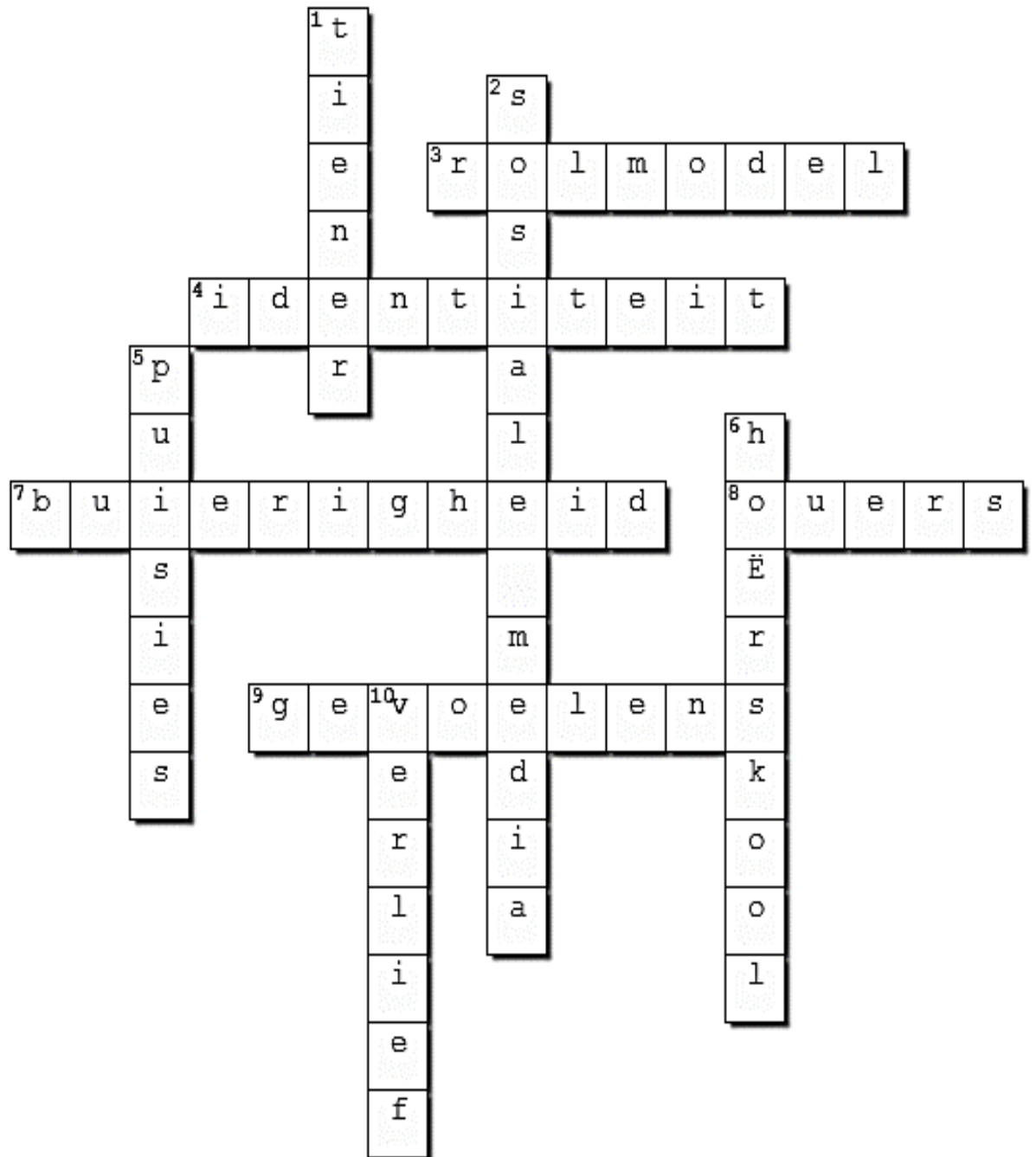
OPSOMMING [p. 47]**Hoe om 'n verantwoordelike tiener te wees.**

Kyk na die assesseringsriglyne aan die einde van hierdie dokument vir die punttoekening.

DIREKTE AANHALING		EIE WOORDE
1.	Dit is belangrik om die regte vriende te kies wat jou positief sal beïnvloed.	Kies jou vriende verstandig.
2.	Jy moet na jou ouers se raad luister, hulle reëls en instruksies volg.	Luister na jou ouers se raad, reëls en instruksies.
3.	Dit is belangrik om goeie studie-gewoontes aan te leer.	Vestig gesonde studiegewoontes
4.	Help in die huis sonder dat jy healtyd gevra word om dit te doen.	Bied jou hulp aan in die huis.
5.	Maak 'n gewoonte daarvan om jou kamer self skoon te maak.	Neem verantwoordelikheid vir die skoonmaak van jou kamer.
6.	Leef georganiseerd, anders kan jy jou besittings die healtyd soek of selfs verloor.	Leef gedissiplineerd en organiseer jou lewe.
7.	Maak seker dat jy gesond eet.	Eet en drink gesond.
		TOTAAL: [10]

WOORDESKATUITBREIDING [p. 48]

Blokkiesraaisel -Tipies Tiener

NASIENRIGLYNE**TEMA 5: BOELIES IS NIE BAAS NIE!** [p.50-61]**ALGEMENE RIGLYNE**

- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie.
Die rede/motivering verdien die punt.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die leerder gee 'n volsin, is dit korrek MITS die korrekte woord onderstreep/op een of ander wyse uitgelig word.
- By oop vrae word geen punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM. Die rede/motivering verdien die punt.

BEGRIPSLEES [p. 50]**Aksies wat wys boelies is nie baas nie!**

		PUNT	BARRET
1.	'n Boelie is iemand wat 'n persoon (gereeld) opsetlik seermaak. ✓	(1)	[2]
2.	Nee. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Jy moet net ferm optree teen boelies. ◦ Jy kan deur jou optrede jou selfvertroue wys. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk.) ✓	(1)	[3]
3.	C/ saam teen boelies opstaan en hulp gaan soek. ✓	(1)	[2]
4.	boelies ✓	(1)	[2]
5.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Wanneer jy nie iets doen om te help nie. ◦ Wanneer jy nie teen die boelie standpunt inneem nie. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk.) ✓	(1)	[4]
6.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Boelies maak ander seer, waar volwassenes dit nie sien nie. ◦ Boelies verneder/beledig/ignoreer ander, waar volwassenes nie teenwoordig is nie. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[3]
7.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Om iemand minder oor homself te laat dink. ◦ Om iemand voor ander mense te verneder. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk.) ✓	(1)	[2]
8.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Die boelie word gouer gestop. 		

	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Iemand kan die boelie se gedrag aanspreek. ◦ Die slagoffer van die boelie kan gehelp word. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[2]
9.	Die boelies se planne het misluk om die persoon te verneder. ✓	(1)	[2]
10.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ huil ◦ hartseer ◦ kwaad ◦ woede ◦ aggressie ◦ vrees ◦ moedeloos ◦ onseker ◦ angstig ◦ bang (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[1]
11.	As jy 'n boelie ignoreer, wys jy dat jy nie reageer met woede, aggressie of vrees nie. ✓	(1)	[1]
12.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Stil plekke. ◦ Kleedkamers ◦ Plekke waar jy alleen loop. ◦ Boelie-Hot-Spots/plekke waar boelies bymekaar kom. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
13.	lyftaal ✓	(1)	[3]
14.	14.1 direk ✓	(1)	[2]
	14.2 stemtoon ✓	(1)	[2]
15.	Ja. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Jy kan met selfvertroue reageer (regop staan). ◦ Jy kan die boelie in die oë kyk. ◦ Gebruik die boelie se naam wanneer jy met hom praat. ◦ Jy kan harder praat. ◦ Jy kan vir iemand daarvan vertel/professionele hulp soek. ◦ Bly kalm. 		

	<p>OF</p> <p>Nee.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Ek sal bang wees dat ek ook geboelie gaan word. ◦ Dit het nie met my iets te doen nie. ◦ Ek is nie seker wat om te doen nie. ◦ Ek is vriende met boelies. ◦ Ek vrees vir my eie veiligheid. ◦ Boelies is sterker. <p>(Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓</p>	(1)	[5]
16.	16.1 D/ Plekke waar boelies gewoonlik uithang. ✓	(1)	[3]
	16.2 A/ 'n Vinnige boodskapdiens wat van die internet gebruik maak vir kommunikasie. ✓	(1)	[3]
	16.3 B/ Kommunikasie wat liggaamsbewegings gebruik om boodskappe oor te dra. ✓	(1)	[3]
	16.4 C/ Dinge of stappe wat 'n persoon kan neem. ✓	(1)	[3]
TOTAAL:		[20]	

STROKIESPRENT [p. 54]			
Moenie 'n boelie wees nie!			
		PUNT	BARRET
1.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hulle staan in 'n ry. ◦ Hulle wil iets koop. <p>(Enige EEN van bogenoemde). ✓</p>	(1)	[2]
2.	groter ✓	(1)	[1]
3.	<p>Hy waarsku hom dat</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Lucas homself teen Karel kan verdedig. ◦ Lucas kan Karel seermaak. ◦ Lucas kan terugveg en het onlangs karate begin neem. <p>(Enige EEN van bogenoemde). ✓</p>	(1)	[3]
4.	Sy toebroodjie. ✓	(1)	[1]
5.	B/ hulle sien dat Karel en Lucas baklei. ✓	(1)	[2]
6.	Hy slaan Karel met 'n karatehou. ✓	(1)	[2]

7.	Sy sit haar hand voor haar mond. ✓	(1)	[2]
8.	Lucas het karateklasse geneem. ✓	(1)	[3]
9.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hy is nou ook 'n boelie. ◦ 'n Persoon vat nie iemand anders se geld nie. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[4]
10.	10.1 Lukas vra dat Karel sy geld vir hom gee. 10.2 Karel sit op die grond. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[4]
11.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Haar hande beweeg terwyl sy praat. ◦ Die manier hoe haar mond geteken is, wys dat sy praat. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[2]
12.	'n Koeldrank. ✓	(1)	[1]
13.	Moenie mekaar boelie nie. ✓	(1)	[4]
TOTAAL:		[14]	

PLAKKAAT [p. 58]			
Wees vriendelik, gee om, draai afknouery nek om			
		PUNT	BARRET
1.	Boeliery/afknouery is verkeerd/maak seer. ✓	(1)	[3]
2.	Wees vriendelik, gee om. Draai afknouery nek om. ✓	(1)	[1]
3.	D/ opvoedkundige. ✓	(1)	[1]
4.	Skool ✓	(1)	[1]
5.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Kinders ◦ Tieners ◦ Leerders (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[4]
6.	skinder ✓	(1)	[1]
7.	7.1 Broek/langbroek ✓	(1)	[1]
	7.2 Rok ✓	(1)	[1]
8.	afknou ✓	(1)	[2]
9.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hy trek die seun se hare. ◦ Hy slaan hom met die vuis. 		

	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hy druk sy kop ondertoe. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[1]
10.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Die een dogtertjie huil/lyk ongelukkig, want sy word verstoot/ verwerp/ afgesonder/ eenkant toe gestoot. ◦ Die ander twee dogtertjies lag/skinder oor haar. (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[3]
11.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Die seun is so vet soos ‘n walvis. ◦ Dis miskien sy bynaam omdat hy so vet is. ◦ Hulle spot met hom omdat hy groot is. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[3]
12.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Ongelukkig ◦ Treurig ◦ Seergemaak ◦ Hartseer (Enige EEN van bogenoemde of soortgelyk). ✓	(1)	[2]
13.	Prentjies/ikone van Twitter/ Whatsapp/Facebook. ✓	(1)	[1]
14.	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Raampie 1: As iemand my slaan, want almal kan dit sien/dit is vernederend/ek kry seer. ◦ Raampie 2: As iemand van my skinder, want ek kan myself nie verdedig nie. ◦ Raampie 3: As iemand lelik met my praat, want ek weet nie hoe om te antwoord nie. ◦ Raampie 4: As iemand sosiale media gebruik om lelik van my te praat, want baie mense sien dit. (Enige EEN van bogenoemde). ✓	(1)	[3]
15.	15.1 D/ Slaan jou en trek jou hare. ✓	(1)	[1]
	15.2 A/ Skinder/beledig/ignoreer. ✓	(1)	[1]
	15.3 B/ Boelies gee jou ander name. ✓	(1)	[1]
	15.4 C/ Faceboook, Twitter en Instagram. ✓	(1)	[1]
16.	Nee. Dit is nie reg om van ander mense lelike dinge te sê nie. ✓	(1)	[3]
TOTAAL:		[20]	

OPSOMMING [p. 61]**Wenke om nie 'n kuberboelie-teiken te word nie**

Kyk na die assesseringsriglyne aan die einde van hierdie dokument vir die punttoekening.

DIREKTE AANHALING		EIE WOORDE
1.	Beskerm jou privaat inligting.	Jou privaatinligting moet jy beskerm.
2.	Moenie iets oplaai wat jou later skaam sal laat voel en probleme kan veroorsaak nie.	Moenie iets oplaai waaroor jy jou later gaan skaam nie.
3.	Moenie vergeet om af te meld wanneer jy jou sessie voltooi het nie.	Meld af as jy 'n openbare rekenaar gebruik het.
4.	Dit is beter om jou ligging af te skakel.	Skakel jou ligginginstellings af.
5.	Wees versigtig om hutsmerke te gebruik.	Wees versigtig vir hutsmerke.
6.	Onvanpaste gedrag of negatiewe kommentaar moet onmiddelik aangemeld word.	Rapporteer onvanpaste gedrag dadelik.
7.	Dit is belangrik om nooit iemand alleen te ontmoet wat jy aanlyn leer ken het nie.	Moenie 'n aanlyn vriend alleen ontmoet nie.
		TOTAAL: [10]

OPSOMMING

[ASSESSERINGSRIGLYNE]

- Lees die hele opsomming om 'n geheelindruk van die opsomming te kry.
- Beplanning is nie nodig nie.
- Indien rofwerk/beplanning gedoen word, let op die volgende:
 - Indien die beplanning in potlood aangebied word, word dit as rofwerk beskou en die tweede aanbieding word nagesien.
 - Indien die eerste poging in pen aangebied word (en nie doodgetrek is nie), word daardie poging as die finale antwoord beskou.
- Indien daar twee feite in een sin gegee word, word slegs die eerste feit nagesien.
- Die tweede feit word geïgnoreer.
- Indien daar twee sinne by een kolpunt gegee word, word slegs die eerste sin nagesien.
- Kandidate hoef nie 'n TITEL te verskaf nie.
- Indien afkortings in die opsomming voorkom, word elke afkorting getel volgens die getal woorde wat dit voorstel, byvoorbeeld, d.w.s. = 3 woorde.
- Indien die kandidaat die opsomming in paragraafvorm aanbied, word die eerste 7 sinne (eerste 50 woorde) van hierdie paragraaf nagesien.

PUNTE WORD SOOS VOLG TOEGEKEN

1 – 3 feite korrek:	1 taalpunt
4 – 5 feite korrek:	2 taalpunte
6 – 7 feite korrek:	3 taalpunte

TAALPUNTE EN AANHALINGS

6 – 7 aanhalings	leerling kry 0 vir taal
1 – 5 aanhalings	leerling kry slegs 1 punt vir taal

LENGTE

- Nasiener moet hom/haarself vergewis van die aantal woorde.
- Geen punte word afgetrek indien daar te min/te veel woorde is of as die getal woorde verkeerd aangedui is nie.
- Indien die totale woorde meer is as die toegelate getal, lees die nasiener slegs tot aan die einde van die sin waarin die maksimum woorde voorkom.
- Die res van die opsomming word dan geïgnoreer.

DEPARTEMENT VAN ONDERWYS – NASIENRIGLYNE

- **Punttoekenning:**
 - 7 punte vir 7 feite (1 punt per feit)
 - 3 punte vir taal
 - Totaal punte: 10
- **Toekenning van taalpunte as leerders nie woordeliks aangehaal het nie:**
 - 1–3 korrekte feite: 1 punt
 - 4–5 korrekte feite: 2 punte
 - 6–7 korrekte feite: 3 punte
- **Toekenning van taalpunte as leerders woordeliks aangehaal het:**
 - 6–7 korrekte aanhalings: geen punte vir taal word toegeken nie
 - 4–5 korrekte aanhalings: maksimum 1 punt vir taal word toegeken
 - 2–3 korrekte aanhalings: maksimum 2 punte vir taal word toegeken
- Indien die maksimum getal woorde (70 woorde) oorskry word, moet die nasiener VYF woorde aan lees ná die 70-woordegrens nasien en die res van die opsomming ignoreer.

ONAFHANKLIKE EKSAMINERINGSRAAD (IEB) – NASIENRIGLYNE

- Sinne moet van 1 tot 5 genommer word, geen kolpunte mag gebruik word nie.
- Laat 'n reël oop tussen sinne.
- 'n Sin moet 'n werkwoord bevat.
- (Elke punt bevat twee feite. Elke punt tel twee punte. As die opgesomde sin dus gedeeltelik korrek is, word 1 punt toegeken.)
- Een feit mag nie oor twee punte strek nie.
- Voegwoorde en/of infinitief kan gebruik word om twee feite te verbind.
- Indien al die sinne korrek is, behaal die leerder 10 uit 10.
- Kandidate mag een of twee sinne per feit neerskryf.
- Sinne mag nie woord vir woord uit die teks aangehaal word nie.
- Taalfoute word nie gepeenaliseer nie. Elke sin moet egter die betrokke feit of hoofgedagte korrek kommunikeer.
- Spelfoute word nie gepeenaliseer nie tensy dit die betekenis beïnvloed.
- Minus ½ vir elke direkte aanhaling, dus minus 2½ in totaal.
- Minus 1 as 'n leerder nie die woordtelling aandui nie.

- Minus 1 as 'n leerder die woordtelling heeltemal verkeerd aandui.
- Minus 1 as leerder minder as 60 woorde of meer as 80 woorde skryf.
- Wanneer 'n instruksie gegee word hoe om elke sin te begin byvoorbeeld: (Jy moet. . .) en leerders doen dit nie, word hulle as volg geenaliseer: minus $\frac{1}{2}$ vir 1–2 sinne verkeerd begin en minus 1 vir 3 en meer sinne verkeerd begin.
- Tel 'n en DIE as deel van die woordtelling.
- Beplanning MOET doodgetrek word.